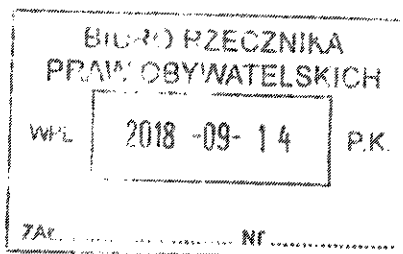

WYDZIAŁ PREWENCJI
KOMENDY MIEJSKIEJ POLICJI
W BIELSKU-BIAŁEJ
43-300 Bielsko-Biała, ul. Wapienna 45

l.dz. E-0151-396/1747/18

Bielsko-Biała, dnia 06 wrzesień 2018 roku

egz. poj.

Pani

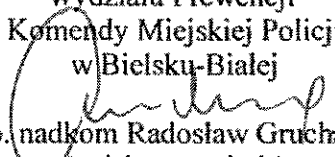
Anna WOJTALIK

Zastępca Pełnomocnika
Terenowego RPO
w Katowicach

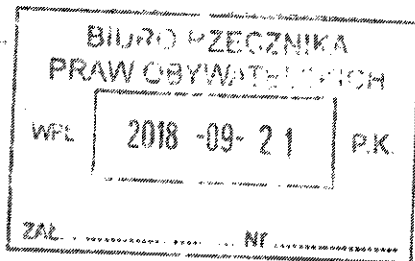
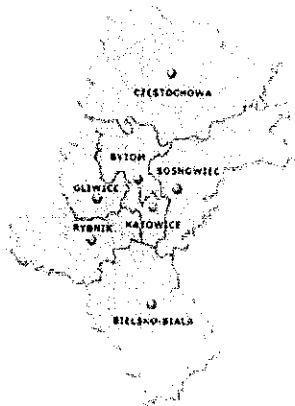

Dotyczy BPK.573.1.2018.MK.

Uprzejmie informuję, iż Pan Komendant Miejski Policji w Bielsku-Białej insp. mgr Krzysztof Herzyk wydał polecenie aby z Raportem z wizytacji przeprowadzonej w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Jaworzu przedstawicieli krajowego *Mechanizmu Prewencji Tortur* zapoznać wszystkich funkcjonariuszy Policji w garnizonie bielskim. Jednocześnie zgodnie z zaleceniem dla Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej wynikającym z Raportu Pan Komendant polecił aby zwrócić uwagę funkcjonariuszom na zasadność stosowania kajdanek zespolonych wobec nieletnich doprowadzanych do placówki zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Naczelnik
Wydziału Prewencji
Komendy Miejskiej Policji
w Bielsku-Białej

p.o. nadkom Radosław Gruchała
(podpis na oryginale)

Wyk. w poj. egz. JM/JM
przesłano PPE

RPW/54376/2018 P
Data:2018-09-21

Pani
Anna Wojtalik
Biuro Terenowe Pełnomocnika
Rzecznik Praw Obywatelskich
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice

Kuratorium Oświaty w Katowicach
ul. Powstańców 41A
40-024 Katowice
tel. (32) 606-30-33,36
fax. (32) 606-30-33
kancelaria@kuratorium.katowice.pl
www.kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Bielsku-Białej
ul. Piastowska 44
43-300 Bielsko-Biała
tel. (33) 812-26-45
fax. (33) 822-81-75
bielsko@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Bytomiu
ul. Antoniego Łóżeckiego 39
41-902 Bytom
tel. (32) 388-00-70
fax. (32) 388-00-70
bytom@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Częstochowie
ul. Jana Świebskiego 7
42-200 Częstochowa
tel. (34) 324-33-62
fax. (34) 324-34-71
czestochowa@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Gliwicach
ul. Warszawska 35
44-102 Gliwice
tel/fax. (32) 231-29-41
gliwice@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Rybniku
ul. 3-go Maja 27
44-200 Rybnik
tel/fax. (32) 422-38-02
rybnik@kuratorium.katowice.pl

Delegatura w Sosnowcu
ul. Krzywa 2
41-200 Sosnowiec
tel. (32) 265-51-30
fax. (32) 265-60-40
sosnowiec@kuratorium.katowice.pl

Wydział
Finansów i Kadr - Główny Księgowy
tel. (32) 606-30-66
ksiegowosc@kuratorium.katowice.pl

Wydział Jakości Edukacji
tel. (32) 606-30-18
fax. (32) 606-30-12
sekretariat_re@kuratorium.katowice.pl

Wydział Nadzoru Edukacji
tel. (32) 606-30-41
fax. (32) 606-30-42
sekretariat_np@kuratorium.katowice.pl

Wydział
Organizacyjno-Administracyjny
tel. (32) 606-30-30
fax. (32) 606-30-28
sekretariat_op@kuratorium.katowice.pl

Dotyczy pisma nr BPK.573.1.2018.MK z dnia 24 sierpnia 2018r. dotyczącego raportu z wizytacji przeprowadzonej przez przedstawicieli krajowego *Mechanizmu Prewencji Tortur* w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Jaworzu.

W związku ze wskazanymi w raporcie zaleceniami informujemy, że każdy wizytator dokłada wszelkich starań, aby zapewnić bezpieczeństwo wszystkim wychowankom udzielającym informacji podczas prowadzonych w placówce działań. Wizytatorzy zawsze na pierwszym miejscu stawiają dobro dzieci i młodzieży. Podczas kontroli wymagającej pozyskania informacji od uczniów lub wychowanków przeprowadza się najczęściej ankietę, która zapewnia anonimowość i pozwala określić problem oraz jego skalę. Dyrektor podczas kontroli jest zawsze informowany, że każdy ma prawo powiadomić odpowiednie organy o nieprawidłowościach i nie mogą być stosowane wobec wychowanka bądź osoby zatrudnionej w placówce żadne działania represyjne.

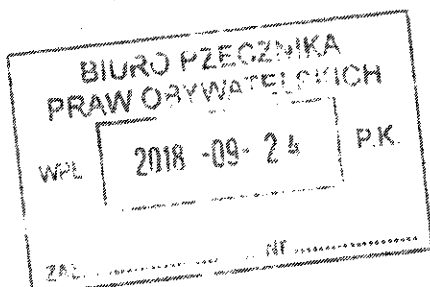
Mimo to zapewniamy, że zawsze będziemy podejmować działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa wychowankom udzielającym informacji naszym pracownikom w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych.

Podpisano elektronicznie: Tomasz Kowalik Dyrektor Delegatury Bielsko-Biała

MŁODZIEŻOWY OŚRODEK WYCHOWAWCZY
43-384 JAWORZE
ul. Pałacowa 1
tel/fax 33 817-21-72, 33 817-21-73
NIP 537-11-16-061 REGON 000192033

MOW.J.914.3a.15.2018.JB

Jaworze, dnia 18.09.2018r.

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Dyrektor MOW w Jaworzu w reakcji na raport RPO z dn. 24-09-2018r, (sygn. BPK.573..1.2018r.MK.; data wpływu do MOW w Jaworzu dn.27-08-2018r.), wyraża opinię (przekonanie), że większość obserwacji zawartych w raporcie, a w szczególności wnioski poczynione przez autorów tego opracowania nie pokrywają się z rzeczywistością. W niektórych zakresach przedstawione wybiórczo i powierzchownie.

Ad 1

Już samo powoływanie się we wprowadzeniu na informacje uzyskane od niejakiego *Mariusza Barańskiego*, który nie jest, ani nigdy nie był pracownikiem naszej placówki, karzą z rezerwą podchodzić do kolejnych stwierdzeń zawartych w przedmiotowym dokumencie.

Ad 3.1

Z całą stanowczością trzeba podkreślić fakt, że każdy z wychowanków ma nieskrępowane prawo składania skarg i w przypadku zaistnienia takiej sytuacji żaden z nich nie ponosi za to systemowych konsekwencji. Każdy z wychowanków od lat ma dostęp do adresów instytucji zajmujących się ochroną praw nieletnich. Na ogólnodostępnych gazetkach są wyszczególnione adresy biur RPO, RPD, nadzorującego placówkę sędziego, przewodniczącego Wydziału Rodzinnego Nieletnich w Bielsku-Białej oraz delegatury Kuratorium Oświaty w Bielsku Białej. Ponadto wychowankowie w zw. z prowadzonymi wobec nich częstymi czynnościami policyjnymi, zw. z czynami karalnymi zazwyczaj z okresu przed przybyciem do naszego Ośrodka, mają nieskrępowaną możliwość kontaktu z funkcjonariuszami Grupy ds., Nieletnich KMP w Bielsku-Białej, którym mogą bezpośrednio zgłaszać swoje problemy. Ponadstandardowym rozwiązaniem naszej placówki, oprócz obowiązkowych okresowych kontroli, jest organizowanie spotkań z nadzorującą placówkę sędzią, z którą każdy wychowanek może nawiązać bezpośredni kontakt i porozmawiać o wszelkich problemach, które dotyczą jego lub placówki.

Dlatego też żadna skarga, czy to składana do instytucji zewnętrznych, czy do któregoś z członków kierownictwa placówki nie pozostaje bez echa. Jednym z priorytetów naszej pracy jest zapewnienie bezpieczeństwa naszym podopiecznym, i każdy sygnał o jego zagrożeniu jest monitorowany. W naszym Ośrodku jest zatrudnionych trzech psychologów, pedagog szkolny i pedagog ośrodka, którzy w pierwszej kolejności są zobowiązani do wyjaśniania wszelkich wątpliwości w tym zakresie. Nieporozumieniem wydaje się stwierdzenie o nie rozpytywaniu nieletnich na temat składanych skarg. Kierownictwo placówki ma obowiązek sprawdzenia zasadności skargi i niezależnie od oceny, zapobiegania sytuacji by ochronić podopiecznych przed brakiem poczucia bezpieczeństwa – zarówno w konkretnym przypadku jak i w przyszłości.

W odniesieniu do przypadku sprawdzanego przez przedstawicieli RPO - absolutnie nie było mowy o nakłanianiu żadnego z dwóch chłopców, którzy w różny sposób byli zaangażowani w skargę, do zmiany jakichkolwiek zeznań, zmuszania do ich podpisywania, czy retorsji w zw. ze złożeniem skargi. Wyjaśnienie odbyło się, w krótkim czasie poprzez najpierw kolejno rozmowy z psychologiem i pedagogiem. Po zapoznaniu się z relacjami i opiniami z tych rozmów Dyrektor MOW, w obecności pedagoga szkolnego przeprowadził kolejno rozmowy z chłopcami. Z rozmów sporządził notatki służbowe, które przedstawił wychowankom, a Ci podpisem potwierdzili, że się z nią zapoznali – zostali pouczeni o możliwości odmowy podpisu i dokonania własnych dopisków.

Skargę uznano za bezzasadną, ze względu na zebrane informacje i opinie psychologiczne i pedagogiczne, rozmowy z wychowankami, oraz fakt, że opierały się na indywidualnej, jednej informacji, o pojedynczym zdarzeniu użycia jednego wulgarnego słowa, czego nikt nie mógł potwierdzić.

Na marginesie sprawa wydaje się kuriozalna w kontekście permanentnej "pedagogicznej walki" z podopiecznymi, których słownictwo obfituje w wulgaryzmy językowe i często mijają miesiące zanim wytrenują sobie, często na specjalnych zajęciach, umiejętność kultury i kontroli słownictwa. Skarga, w opinii wyjaśniającego skargę dyrektora MOW, była tym bardziej krzywdząca, że dotyczyła osoby, która powszechnie znana była z tego, że absolutnie i w żadnej sytuacji nie używała wulgaryzmów. Wręcz dbała o kulturę języka, na co dzień propagowała i czuwała nad tym, aby pracownicy wystrzegali się używania wulgaryzmów w obecności wychowanków, lub wobec nich.

Aspekt ewentualnej manipulacji wychowankami, przez jednego z opiekunów nie był w rozmowach z chłopcami uwypuklany, w tym zakresie wdrożono osobne adekwatne procedury. Osoba ta zakończyła pracę w naszym Ośrodku.

Dopiero po formalnym zakończeniu działań wyjaśniających wobec wychowanków, wychowankowie mieli możliwość rozmowy z osobą przez nich obwinianą. Absolutnie nie można mówić tu o retorsjach, ale o konieczność wyjaśnienia i ułożenia wzajemnych relacji, które musiały być prawidłowe w ciągu dalszego pobytu nieletnich w placówce. Kolejne takie rozmowy odbywały się już z inicjatywy wychowanków i relacje te pozostały prawidłowe. Ponadto o braku retorsji i poczuciu bezpieczeństwa autora skargi niech świadczy fakt, że chłopiec dwa dni po jej rozpatrzeniu uzyskał zgodę na urlopowanie do domu rodzinnego

i z przepustki powrócił w terminie. Na pewno w sytuacji jakiegokolwiek szykanowania, czy choćby braku poczucia bezpieczeństwa wychowanek dobrowolnie do placówki by nie powrócił.

W naszym Ośrodku każdy chłopiec ma prawo zarówno do skargi, jak i wyrażania swoich opinii w formie akceptowalnej przez adwersarzy. Opinia o szykanach ze strony opiekunów i związanych z tym konsekwencjach wobec wychowanków wydają się mocno przesadzone. Skargi i inne formy wyrażania niezadowolenia bądź sprzeciwu wobec działań opiekunów w placówkach resocjalizacyjnych są często spotykane. Wielu bowiem podopiecznych i ich rodzice dopiero po czasie (czasem nigdy) zaczynają rozumieć, że pobyt w MOW ma być szansą na uzyskanie wsparcia na pozytywną zmianę, nie jest kolejnym etapem represji, bowiem niestety tak jest najczęściej postrzegane postanowienie Sądu o obowiązkowym umieszczeniu w MOW i związane z tym zatrzymanie i konwojowanie przez policję nieletnich do placówki.

Natomiast zupełnie osobnym tematem są w ogóle zmiany opisów przebiegu zdarzeń opisywanych przez wychowanków MOW – ten rodzaj ich zachowań jest standardem, o czym wiedzą wszyscy w praktyce zajmujący się bezpośrednią pracą z młodzieżą niedostosowaną społecznie. W tym kontekście sformułowanie zawarte w raporcie o „nakłanianiu do zmiany zeznań” wydaje się co najmniej niefrasobliwe.

Ad. 3.2

Odnośnie stosowania badań na obecność narkotyków nie jest to w MOW w Jaworzu standardem, ale wynika z konieczności ochrony zdrowia i bezpieczeństwa podopiecznych w sytuacji gdy bezpośredni opiekun podejrzewa, że mogą być one zagrożone. Nie są to sytuacje nagminne. Są stosowane w sytuacjach gdy zwłoka w wiedzy na temat stanu dziecka, w ocenie opiekuna, stanowi zagrożenie dla wychowanka, bądź otoczenia. Na takie zabezpieczenie wychowanków zawsze posiadamy pisemną zgodę rodzica, bądź opiekuna prawnego. Oddanie próbki moczu do badania jest dobrowolne, badania dokonuje zazwyczaj ratownik medyczny. Niestety, zawsze istnieje ryzyko wystąpienia tragedii związanej ze spożyciem środków psychoaktywnych - natychmiastowa wiedza opiekunów w tym zakresie bywa niezbędna, aby zapobiec nieszczęściu.

Aspekt braku właściwych i jasnych przepisów, które skutecznie, ale i zgodnie z prawem pozwolą w MOWach chronić zdrowie i życie wychowanków oraz zapobiegać przedostawaniu się narkotyków i dopalaczy na tereny ośrodków niejednokrotnie był poruszany na różnych gremiach. Przedstawiciele MOW w Jaworzu niejednokrotnie omawiali ten problem na bezpośrednich spotkaniach z z-cą RPO Panem Krzysztofem Olkowiczem. Z uzyskanych od niego informacji wiemy, że trwają prace biura RPO mające zainicjować pożądane zmiany w przepisach prawa.

Ad 3.3

Stosowanie Procedury Żółtej Kartki, autorsko opracowanej i stosowanej w naszej placówce nie jest absolutnie karą. Sporządzana jest przez pracowników pedagogicznych placówki i jest informacją dyscyplinarną. Jej wystawienie wiąże się z zapoczątkowaniem

działań o charakterze terapeutyczno-wychowawczych podjętych przez psychologa, pedagoga i wychowawcę. Stanowi pisemną notatkę o stwierdzeniu zdarzenia, rażąco naruszającego regulamin MOW. Jej konsekwencją jest w głównej mierze stworzenie wychowankowi warunków do uchronienia się przed podobnymi zdarzeniami w przyszłości, wprowadzenie adekwatnych dodatkowych działań wychowawczych i terapeutycznych, stworzenie możliwości zadośćuczynienia w przypadku szkody innych osób. Jest też stanowczym zasygnalizowaniem braku zgody dorosłych na zawarte w „żółtej kartce” zachowanie nieletniego. Praktyka pokazuje, że w aspekcie samookaleczeń wychowanków MOW w Jaworzu procedura ta praktycznie nie jest stosowana. Tu, zgadzamy się w całej rozciągłości ze stanowiskiem autorów raportu, że samookaleczenie związane z niestabilnym stanem emocjonalnym wymaga zupełnie innych działań niż dyscyplinowanie. Z uwagi na powyższe zmieniono w procedurze żółtej kartki zapis *samookaleczenie* i zastąpiono *zachowanie ryzykowne*. Na marginesie – samookaleczenia chłopców w naszym Ośrodku praktycznie nie występują.

Ad. 4.1.2

Zdarzenia do których odnoszą się autorzy raportu miały miejsce w latach 2011/ 2012. Właśnie w związku z nimi w kolejnych latach stopniowo, ale bezkompromisowo i konsekwentnie wprowadzono w MOW w Jaworzu nowy system oddziaływań oparty na zminimalizowaniu kar wobec wychowanków, przy jednoczesnym braniu odpowiedzialności za swoje postępowanie i prezentowaną postawę wobec procesu resocjalizacji i edukacji. Stworzono wychowankom bardzo szerokie spektrum uzyskiwania przywilejów i gratyfikacji, przy jednoczesnym konsekwentnym i absolutnym braku tolerancji na stosowanie i posiadanie jakichkolwiek środków zmieniających świadomość oraz na wszelkie przejawy agresji i eliminowaniu jakichkolwiek przejawów tzw. drugiego życia i związanymi z tym zachowaniami i zwyczajami wywodzącymi się z subkultur chuligańskich i więziennych. Priorytetem jest dla nas aby chłopcy w Jaworzu czuli się bezpieczni. To stanowi bazę skutecznych oddziaływań wychowawczych i terapeutycznych.

Wobec każdego pracownika pedagogicznego stworzono zbiór wymagań i obowiązków, który obok zwykłych standardów wprowadza szereg obowiązków, których celem jest realizacja priorytetów placówki. M.in. każdy pracownik ma bezwzględny obowiązek reagowania i zgłaszania wszelkich przypadków gdy zaobserwuje, lub posiada wiedzę o jakiegokolwiek formie agresji bądź naruszenia praw wychowanków zarówno ze strony innych nieletnich, jak i każdej osoby dorosłej.

Nieskromnie zaznaczymy, że otrzymujemy bardzo dużo sygnałów od rodziców wychowanków, którzy przebywali w innych placówkach i od byłych wychowanków, oraz specjalistów (praktyków) resocjalizacji, że poziom opieki i bezpieczeństwa, jaki staramy się zapewnić naszym chłopcom jest jednym z najwyższych ocenianych i efektywnych.

Oczywiście w pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie zawsze trzeba być gotowym na porażkę i nigdy nie osiągnie się celu ostatecznego wobec wszystkich, jednak zawsze należy dążyć, do ideału mając - świadomość, że jest niezwykle trudny do osiągnięcia.

Ad. 5

Dane teleadresowe instytucji stojących na straży praw człowieka zawsze były umieszczone na gazetkach grup wychowawczych i gablotach ogólnodostępnych w budynkach internatu i szkoły. Mimo wszystko przypomniano pracownikom pedagogicznym o obowiązku upowszechnienia takiej informacji naszym podopiecznym.

Ad 6

Regulamin Odwiedzin został dostosowany do uwag zawartych w raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur. Mianowicie tj., rodzic lub opiekun prawny biorąc pod uwagę dobro i bezpieczeństwo wychowanka MOW w Jaworzu wskazuje wyznaczone przez niego osoby do odwiedzin chłopca, pod warunkiem, że będzie zapewniony porządek prawny, bezpieczeństwo wychowanka i placówki. Stosowne oświadczenie podpisuje rodzic lub prawny opiekun oraz osoba odwiedzająca.

Ad. 7

Opieka medyczna na poziomie właściwym tj. badanie przez ratownika medycznego MOW w Jaworzu wszystkich przyjmowanych wychowanków, w razie potrzeby badanie lekarskie w Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej oddalonej od placówki 300 m. W razie potrzeby wizyty u lekarzy specjalistów.

Wykaz konsultacji medycznych wychowanków MOW w Jaworzu w roku szkolny 2017/2018:

Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej - pediatra: **239 konsultacji.**

W ramach opieki tej wykonano również szczepienia ochronne zgodnie z kalendarzem szczepień oraz liczne badania krwi, moczu, kału oraz badania bakteriologiczne (wymazy). Dwudziestu naszych wychowanków zostało objętych programem profilaktycznym, obejmującym szczepienie ochronne przeciw meningokokom (NeisVac-C Baxter).

Konsultacje alergologiczne: 5 wizyt + badania spirometrii i testy alergiczne

Konsultacje audiologiczne: 2 wizyty + badania słuchu

Konsultacje w poradni chirurgicznej: 32 wizyty

Konsultacje w poradni rehabilitacyjnej: 1 wizyta

Izba przyjęć chirurgiczna: 19 wizyt

Zabiegi chirurgiczne: 3 w ramach opieki chirurgicznej wykonano liczne badania RTG, USG oraz TK

Konsultacje dermatologiczne: 4 wizyty

Konsultacje laryngologiczne: 20 wizyt + badania słuchu

Konsultacje neurologiczne: 1 wizyta

Konsultacje okulistyczne: 12 wizyt

Konsultacje stomatologiczne: 145 konsultacji

Hospitalizacje:

- o oddział chirurgiczny: 3 przyjęcia

- oddział laryngologiczny: 2 przyjęcia
- oddział pediatryczny: 5 przyjęć

Przyjazd Zespołu Ratownictwa Medycznego: 10 interwencji

Izba Przyjęć Pediatryczna: 6 wizyt

Psychiatria:

Hospitalizacje i pobyty w szpitalach psychiatrycznych oraz specjalistycznych ośrodkach:

- ✓ oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży: 2 przyjęcia
 - ✓ całodobowy oddział psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży: 3 przyjęcia
 - ✓ Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień (MONAR): 1 przyjęcie
- Konsultacje w Poradni Zdrowia Psychicznego w Bielsku – Białej: 40 wizyt

Dyrekcja ośrodka w pełni popiera stanowisko przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur w sprawie objęcia niezwłocznymi badaniami lekarskimi wszystkich wychowanków przyjmowanych do ośrodka.

Ad 8

Budynki MOW w Jaworzu są zabytkowe i konserwator zabytków nie wyraża zgody na przeróbki o ile nie są niezbędne. Przebudowa budynków nie jest konieczna ponieważ wychowankowie z niepełnosprawnościami są kierowani do placówek resocjalizacyjno-rewalidacyjnych dostosowanych do ograniczeń w funkcjonowaniu wszelakim. Wychowankowie z niepełnosprawnościami motorycznymi umieszczani są w placówkach umiejscowionych w nowoczesnych budynkach standardowo dostosowanych do wymogów.

Oczywiście w przypadku przebudowy i rozbudowy dostosujemy w miarę możliwości budynki dla osób niepełnosprawnych.

DYREKTOR
Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego
w Jaworzu
[Podpis]
mgr Jarosław Bonczek

Do wiadomości:

- Biuro Pełnomocnika Terenowego Rzecznika Praw Obywatelskich ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice,
- Marszałek Województwa Śląskiego ul. Ligonía 46, 40-037 Katowice,
- Śląski Kurator Oświaty w Katowicach ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice,
- Przewodniczący Wydziału IV Rodzinnego i Nieletnich ul. Mickiewicza 22, 43-300 Bielsko-Biała,
- Komendant Miejski Policji w Bielsku-Białej ul. Wapienna 45, 43-300 Bielsko-Biała,
- Helsińska Fundacja Praw Człowieka ul. Zgoda 11, 00-018 Warszawa,
- Stowarzyszenie Porozumienia na Rzecz Wprowadzania OPCAT ul. Siedmiogrodzka 5/51, 01-204 Warszawa.
- a/a

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Pełnomocnik Terenowy
Rzecznika Praw Obywatelskich
w Katowicach**

BPK.573.1.2018.MK

Katowice, 15.03.2019r.

**Pan
Jarosław Bonczek
Dyrektor Młodzieżowego
Ośrodka Wychowawczego
ul. Pałacowa 1
43-384 Jaworze**

Szanowny Panie Dyrektorze,

w odniesieniu do Pana pisma z dnia 18 września 2018 r. podtrzymuję stanowisko zawarte w Raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur z wizytacji Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Jaworzu.

Oдноśnie poglądu Pana Dyrektora w przedmiocie zalecenia dotyczącego konieczności opracowania skutecznego mechanizmu skargowego, gwarantującego ochronę przed torturami i innymi formami niehumanitarnego oraz poniżającego traktowania ponownie podkreślam, iż niedopuszczalna jest sytuacja, aby pracownica placówki, której bezpośrednio dotyczyły skargi, przeprowadzała z wychowankami rozmowy na temat podniesionych wobec niej zarzutów. Jak wynika ze skierowanej do Pana Dyrektora notatki, sporządzonej w dniu 27 lutego 2017 r. przez panią Jolantę Damek, rozmowa z wychowankiem

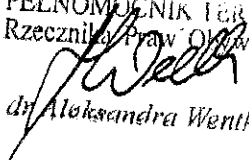
była jej inicjatywą, podjętą w wyniku uzyskania od innych wychowanków informacji o negatywnych opiniach zawartych przez tego wychowanka w wypełnionej przez niego ankiecie. Zachowanie to było sprzeczne z założeniem zachowania anonimowości w procedurze badania ankietowego, zleconego przez Rzecznika Praw Dziecka, w związku z czym mogło skutecznie zniechęcić nieletniego do składania skarg w sytuacji, gdyby jego prawa zostały naruszone.

Oprócz powyższego wieloletnie doświadczenie pracowników przeprowadzających wizytacje w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur pozwala stwierdzić, iż osoby

pozbawione wolności, w tym szczególnie nieletni, mogą spotykać się z działaniami ze strony administracji placówek, w których przebywają, mającymi na celu doprowadzenie do wycofania formułowanych przez nich skarg. Informacje o negatywnych konsekwencjach, z którymi spotkali się wychowankowie Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Jaworzu, zostały przekazane wizytującym przez samych nieletnich, w związku z czym konieczne było ich przedstawienie Panu Dyrektorowi w celu ich weryfikacji oraz, w przypadku ich potwierdzenia, podjęcia odpowiednich środków zaradczych.

Odnosnie zalecenia dotyczącego stosowania badań na obecność narkotyków ponownego podkreślenia wymaga fakt, iż problem braku właściwej regulacji prawnej od dawna pozostaje w sferze zainteresowania Rzecznika, który zwracał się w tej sprawie do Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Sprawiedliwości. Ministerstwo Edukacji Narodowej w odpowiedzi na raport KMPT za rok 2016 przedstawiło problemy i zagadnienia, które zostaną przeanalizowane w trakcie spotkania specjalistycznego Zespołu zajmującego się postępowaniem w sprawach nieletnich. Natomiast z odpowiedzi przedstawionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości wynika, iż powołano zespół do przeprowadzenia analizy dotychczasowych regulacji prawnych w zakresie postępowania w sprawach nieletnich, dostosowanie tych regulacji do obowiązujących obecnie standardów i wypracowania nowych rozwiązań prawnych, obejmujących problemy wskazywane przez KMPT dla tego rodzaju miejsc detencji. Ponieważ do dnia dzisiejszego przepisy w tej materii nie zostały doprecyzowane, zalecenie odstąpienia od wykonywania testów na obecność narkotyków w organizmie, z powodu braku wyraźnej ku temu podstawy prawnej, pozostaje aktualne.

Z poważaniem

PEŁNOMOCCNIK TERENOWY
Rzecznika Praw Obywatelskich

dr Aleksandra Wentkowska